

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdajanje opoldne, večerno izdajanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
 pol leta 6 . 60 3-30
 četrt leta 3 . 40 1-70
 Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

»PRIMOREC« izhaja neodvisno od »Soča« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdajanje.)

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Ogledi in poslanice
 se računijo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje orke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

»Goriška Tiskarna« A. Gabršček tiska in zalaga razen »Soča« in »Primorec« še »Slovensko knjižnico«, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakoletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v »Slov. knjižnici« se računijo po 20 kr. petih vrstah.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Po volitvah.

II.

Poleg najostudnejšega terorizma iz farovžev in celo iz samostanov, poleg najskandaloznejše zlorabe vere in cerkve, poleg podkupovanja in demoralizacije ljudstva je igrala v klerikalnem volinem spletkarenju velika vloga tudi slaboglasna in širokognana farovška — hinavščina.

Poglejmo ostudno igro z dr. Abramom. Častiljiva starina je to, čist liberallec starega kova, kar pripoznava vsakdar, ko je treba. Vsiljevati njemu klerikalno krinko, odevati ga v jezuitski plašč ter povzdigniti ga med kandidate pod geslom: »Vse za vero, dom, cesarja«, je tako drzna in ostudna igra s starim možem, ki se ne more braniti, da si ne moremo misliti večje lopovščine. — L. 1895. je romal Gregorčič po Krasu in držal filipike proti dr. Abramcu, češ: da je prestar, da ni več za rabo v sedanjih časih, — in toliko nelepah rečij, ki so občutno zalile postenega moža. — In letos, po 6 letih, je bil zopet dober, — seveda le v slučaju, ako bi on pregnal jednega odločnega naprednjaka iz deželne hiše. Hinavci!

Po drugem kandidatu so šli v Tomaj. Gosp. Černe jim je posodil svoje ime, s katerim so se klerikalci malce ponorčevali. Resno ž njim niso mislili, ker so vedno raje kaj slabega nego dobro rekli o njem. Le čudno, da jim je šel g. Černe na limanice. — Nazadnje so ga popolnoma zavrgli in mesto njega bi se bili zadovoljili celo z gosp. Štrekljonom! — Sama hinavščina.

Prav žalostno igre so vprizorili z gosp. dr. Josipom Tonkljem. L. 1889. mu je napovedal don Gredolčič boj na življenje in smrt; proli dr. Tonklju se je rabilo najostudnejše orožje. Niti rodbine mu niso pustili na miru ter so ga žalili in sramotili po najobčutnejši, najnesrečnejši strani. In dr. Tonkli se je moral umakniti, na njegovi domeni pa je zagospodoval srečni don Antonio iz semenišča. In kakošno osebno sovraštvo!! — Letos pa je nakrat stalo v klerikalni listi kandidatov poleg Gregorčiča, Berbuča in Klavžarja tudi ime osivelega viteza Tonklja. On — v družbi teh treh junakov iz boja polupretekle dobe!! In vprašali smo se zapored: Ali je mogoča večja hinavščina na jedni in — lehkovernost, zaupljivost na drugi!? — Toda zopet so hoteli porabiti dr. Tonklja le v namen, da bi on izpodrinil naprednjake iz trgov ali iz veleposestva. Le

v taki službi jim je dobro došel. Ako pa ne zmore tolike naloge, naj le zopet leže v grob pozabljivosti! Za kmečke občine na Tolminskem ali v goriški okolici, kjer je dr. Tonkli že bil poslanec . . . so imeli prihranjena gorka gnezdeca grdemu defraudantu, sleparju in goljufu Caheju ter njegovemu zvestemu tovarišu Berbuču. Ti Tonkli pehaj se za mandat v trgih in v veleposestvu, končno si nam ljubi nego dr. Tuma, ker upamo, da boš spokorjeno plesal tako, kakor bomo mi godli. — Toliko resnosti so imeli z njegovo kandidaturo. — Dr. Gregorčič pa se kaj na lahko tolaži z napredno zmago, češ: pa Tonkli je padel! . . . končno ne vem, kaj je bolje! Tonkli bi bil naposled še glavarjev namestnik in meni bi se utegnila še enkrat zolč razpočiti, kakor se mi je že enkrat razlila, ker so mi bili ostali Čerin, Tonkli itd. prehudo v zelodcu!! — Kolika hinavščina!

Že l. 1895. so se uprli razni rodoljubi Gregorčičevemu diktatorstvu. — V veleposestvu je nastopila četica samostojno mislečih mož, med njimi tudi g. Anton Jakončič. Dr. Gregorčič je slutil, da je Jakončič celo nekak voditelj »Slogi« nasprotujočih elementov, — in vskipel je »svete« jeze: na ubogega Jakončiča se je vsula ploha napadov, »grdih« v jedru in sfrupenih v obliki. Da ni bilo pri »Soči« Andreja Gabrščeka, ki ni imel nikakega vzroka, ubijali Jakončiča pred svetom, bi bili napadi se grši. — Kdo se jih ne spominja? Tudi »Monte di Pietà« je privlekel Gregorčič radi Jakončiča v volilni boj kot nekak »bau-bau«, kakor je vlačil zadnji dve leti našo »Goriško ljudsko posojilnico«. Letošnji ostudni boj v »Norici« in »Prismojencu« je torej le povečana kopija boja l. 1895. radi Jakončiča in »Monta«. Kar cele fraze so letos mutatis mutandis ponovili! Don Gredolčič se pač ni nič naučil in — nič pozabil!

In letos? Kaj se je do letos spremenilo pri g. Jakončiču? — Čisto nič! Ali je sploh postal ud »Sloge«, niti tega ne vemo!! — In vendar so ga letos klerikalci vabili, kandidovali, volili! — Hinavci! Kislo grozdje! Vedo dobro, da misel o organizaciji veleposestnikov se je rodila v naprednih vrstah, ki edino morejo tudi kaj storiti za ta del našega prebivalstva, a g. Jakončič je predsednik novega društva. Vedeli so, da bo izvoljen, zato so prehiteli društvo in ga kandidovali sami. Zdaj pa ga štejejo kar med . . . »Slogine« pristase. Zvižajni hinavci!

Gosp. L. Bolko ni bil, ni in ne bo klerikalec; liberalen mož je, kar je tako

splošno znano, da je naravnost . . . žaljenje časti, ako mu kdo vsiljuje kako drugo politično krinko. S »Slogo« ni imel nikoli opravila. — Kako je letos prišel do kandidature in tudi lepe izvolitve, vé on najbolje. Klerikalci s »Slogo« vred so storili vse možno, da bi ga vrgli. Ali videli so že med agitacijsko borbo, da bo izvoljen — in začeli so se mu dobrikati, češ: auch dem Teufel eine Kerze anzünden! ako bo izvoljen, se mu bomo vsaj lahko bližali, da ga le spravimo daleč proč od dr. Tume! — In res, Bolko je bil izvoljen proti »Slogi«, — pa vendar ga zdaj proglašajo za »Sloginega« pristasa, štejejo ga med klerikalne poslance, češ: klerikalci jih imamo 7, liberalci pa le 3, — namesto da bi rekli: »zmagali smo od 10 s 5 poslanci!« — Hinavci!

Tudi o g. Klančiču bi lahko marsikaj povedali in dokazali — hinavščino klerikalcev do njega. Toda bodi, javno nočemo goveriti o tej občutni strani. Rečemo le: klerikalna stranka je potrebovala Klančiča in ne on njo, pa naj ga sicer še tako štejejo za peto kolo. Za bodočo 6-letno dobo želimo le eno, namreč, da bi se g. Klančič ne dal zlorabiti ljudem, ki njegovega postenja in moštva niso vredni!

Kako so klerikalci na Tolminskem agitovali med ljudstvom, češ: saj za Modrijana (t. j. Oskarja Gabrščeka) smo vsi, njega bomo tudi volili zraven Gregorčiča, — smo že povedali. Hinavci in sleparji, pač vredni — sleparja in defraudanta Caheja!

To le kratka sličica klerikalne hinavščine! Kdo naj opiše vse epizode, ki so se dogajale v znamenju hinavščine?!

Memnisse juvabit!

Na Krasu, dne 15. dec. 1901.

Ugodna poročila na prirojeni atrofiji možgan bolehajotelega aparata »Sloginih« agitatorjev so vzbujala najbolje in najlepše nade v glavah kratkovidnih generalov »konservativne« stranke glede konečnega izida deželnozborskih volitev. Pričakovali so namreč z gotovostjo brezpogojno sijajno zmago na celi črti. Da se jim je to izjalovilo, in da so se klerikalni mogotci z »ljubljenecem naroda« na celu močno varali, je danes po končanih volitvah obče znano. Ta izid, ki pričra glasno o začetku konca upliva voditeljev nasprotne stranke, jim je seveda vse drugo nego vseč in vpliva tako mogočno na njih duševne sile, da se jim v glavi kar naravnost meša. Tega

glasilo »Sloge« tudi ne prikriva, marveč kaže javno duševno nagoto in umazan, ciganski značaj. Kajti »Gorica«, govoreča v članku »zmaga prave ljudske volje in zmaga — žepa« o izidu volitev na Krasu, se kar jeze peni in pretvarja Kraševca kar čez noč v prave pravcate brezumne divjake, v bitja brez razsodnosti in značaja, v kuka-vice, in Bog si ga vedi še kaj. Le-ti izbruhi umazane, slepe jeze seveda prav nič ne tangirajo kraskega značaja, in zavedni Kraševci ostane tudi zanaprej to, kar je bil, namreč navdušen boritelj za napredek, svobodo in omiko.

Mi gotovo ne bi reagirali na gori navedeni članek, da ni koncentrirana v njem truma lopovščine in globe napram vrlim, zavednim Kraševcem.

Že zaglavje članka »zmaga ljudske volje in zmaga — žepa« je skrajno žaljivo ne le za Kraševce ampak brezizjemno za vsakega postenega naprednjaka. Kajti znano je, da so ravno klerikalci oni, ki z denarjem in pijaco korumpirajo ljudstvo; in da so še danes med glavnimi kraskimi klerikalnimi agitatorji taki, katerim je kronski veljava prinesla že marsikako žalostno uro, je neovrgljiv fakt in znan po celem Krasu.

Ako bi bila prodrla »Sloga« na Krasu, pričam bi se tudi o Krasu pisalo, da je zmaga »prava in zdrava ljudska volja«, ne pa beda in tema ter — »madjarski terorizem«, čeprav so »konservativni« mesetarji po stari aprobirani navadi denar trosili in vino točili. Naš vrlji zavedni Kraševci je pa ravno pri deželnozborskih volitvah eklatantno pokazal, da mu ni ne za denar ne za vino, temveč, da je nepodkupljiv, samostojen, zaveden naprednjak.

Res »smešno obupni« so bili napori ne več »klerikalnih« slug ampak samih črnih gospodov, ki so od hiše do hiše prosjčali glasov in obljubovali, edni sole, drugi nebesa itd. Ali zaradi take agitacije, katero »Gorica« imenuje »do nevednosti poniževalno«, mi Kraševci nismo bili tako brezobzirni, da bi bili očitali takim gospodom »izgubo pojma o osebnem dostojanstvu«. Pustili smo jim pot — osebne prostosti. In da bi imela »Gorica« le trohico možgan v glavi, bi morala lepo molčati o taki agitaciji, ker spravi v prav neprijetno stisko svoje lastne pajdase.

Zmaga »Sloge« na Tolminskem in na Goriškem je vzbudila v glavah magistrov okoli »Gorice« nevarno bolezen. Oni trpe na »Grössenwahn«! Našemu kraskemu kmetu, ki je volil res iz globokega prepričanja na-

- 183 -

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisak Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Konec)

Njegovi najbližji prijatelji, videči, da se niti trohice ne briga za vojsko in druga primerna sredstva, marveč samo za primerne izraze, s katerimi naj izpove svojo grozo, so postali zbegani. Drugi so si zopet mislili, da samega sebe in druge mami s svojimi citati, pri tem pa se boji do dna duše. Nekaka groznica je spremljala vsako njegovo dejanje.

Vsakega dne mu je na tisoče nakan šinilo v glavo. Časih se je pripravljaj, da se z begom umakne poginu, ter je zapovedal, naj nalože na vozove citre in pljunke, naj se mlade sužnjice oborože nalik amazonkam ter se odpočkijejo vse legije od vshoda. Časih si je zopet mislil, da ne z bojem, marveč s petjem potlačijo vstajo galskih legij. In duša se mu je smehljala; ko si je predočeval prizor, kako hoče s svojimi pesmijo pomiriti uporne vojake. Legijonisti ga obkolijo s solznimi očmi, on pa jim zapoje »epinicium«, na kar nastane zlata doba za njega in za Rim. Časih je znovič

klical po krvi, časih je izjavljaj, da mu zadošča vlada v Egiptu. Spominjal se je vedežev, ki so mu prerokovali, da bo vladal v Jeruzalemu, ali pa ga je razvnela misel, da si bo kot potujoč pevec služil svoj vsakdanji kruh, in da ga mesta in pokrajine ne bodo častile kot cesarja, gospodarja celega sveta, marveč kot pesnika, kakoršnega še doslej niso videli ljudje.

In tako je omahoval, norel, igral, prepeval, spreminjal svoje sklepe, spreminjal svoje citate in spreminil svoje življenje v nekaj čuden, fantastičen in ob enem strašen sen, v grozno zmes nadutih izrazov, slabih stihov, tarnanja, solz in krvi, med tem pa je nevihta na zapadu postajala vsakega dne večja. Mera je bila prenapolnena, znorela komedija se je očividno približevala svojem koncu.

Ko so mu dospele na ušesa vesti o Galbu in o tem, da se je tudi Španija pridružila vstaji, pa je v pravem pomenu besede zbesnel. Razbijal je čaše, prevrgaval mize na gostijah ter izdajal povelja, katerih si niti Helij, niti sam Tigelin nista drznila izvršiti.

Pomoriti Gale, ki so prebivali v Rimu, na to požgati še enkrat mesto, izpustiti zveri iz zverinjakov ter sedež moči in rimsko vlade prenesti v Aleksandrijo — vse to se mu je zdelo nekaj velikega, osupljivega in lahkega. Med tem pa so dnevi njegove vsemočnosti že minili ter so ga celo sovrstniki njegovih starih zločinov jeli smatrati za norca.

Zdelo se je, da je Vindeksova smrt in nesloga med upornimi legijami potegnila zopet tehtnico na nje-

govo stran. Nastale se zopet nove gostije, novi trijumfi, in nove smrtno obsodbe so bile izdane v Rimu, kar je naenkrat neko noč iz pretorijanskega tabora prijahal glasnik na penastem konju, ki mu je naznanil, da so se vojaki uprli že v samem mestu ter proglasili Galba za cesarja.

Cesar je uprav spal v tem trenutku, ko je poslanec dospel; zbudivši se, je zamán klical stražnike, ki so po noči bdeli pri vratih njegovih soban. V palači je bilo prazno. Celu sužnji so po oddaljenejših zakotjih plenili, kar se je sploh dalo ugrabiti. Ko so ga zagledali, so se prestrašili; on pa je kakor znorel letal po palači, obupajoč in tarnajoč.

Naposled so mu vendar oproščenci Faon, Spiro in Epafrdit priskočili na pomoč. Prigovarjali so mu, naj pobegne, zatrjujoči mu, da ne sme zapravljati dragega časa, toda on je še zmerom omahoval. Kajti ako bi oblečen v žalno opravo spregovoril k senatu, mar bi se senat vpri njegovim solzam in njegovim besedam? Ko bi pokazal vso svojo zgovorniško umetnost, vse svoje igralske zmožnosti, kdo bi bil na svetu še zmožen, da ga odbije? Ali bi mu ne dali prefektura nad Egiptom?

Oni pa so bili že do te mere navajeni prilizovanja, da si niso drznili mu naravnost ugovarjati ter so ga samo svarili, govoreči, da bi ga narod raztrgal na kosce poprej nego bi dospel na Forum, in ako takoj ne zasede konja, da ga zapusté tudi oni.

predne kandidate, predbacivajo nesamostojnost. A kar znači vrhunec zlobe, vrhunec farizejstine, to je, da mu očitajo, da ne misli s svojo glavo in da je po večini še jako omejen.

Zabeležite si to, Vi Kraševci, z neizbrisnimi črkami v Svoj spomin, zapomnite si do poznih rodov to zaljenje stranke „miru in sprave“. In zakaj se nam Kraševcem to očita? Le radi tega, ker smo mislili s svojimi glavami, ker smo pokazali, da smo samostojni in zavedni. „Gorica“ in nje činitelji zahtevajo od nas Kraševcev, da se slepo pokorimo, da denemo glavo v žakelj in da stopimo v trag zapeljanih Tolmincev in Goricanov.

Ker se mi Kraševci nismo pridružili zmagi „Sloge“ na Goriskem in Tolminskem, steje nam to „Gorica“ v tako pregreho, da nas dela odgovorne, ako ne zavladajo na Goriskem zopet zdrave razmere in narodna sloga, ki je toli potrebna za uspešno delovanje v splošno korist in blagor.

Mi Kraševci smo torej že danes odgovorni tudi za bodoče nevspešno delovanje klerikalnih poslancev v deželni hiši. Temu se pač moramo čuditi, da piše „Gorica“ tako prozorno o dvomljivosti in volji do uspešnega delovanja svojih poslancev! Ker se „Sloga“ ponaša z več ali manj že izkušeni negativnimi delavci, je prepričana, da nje poslanci dosežejo in v bodoče le malo ali nič; treba jim „Prügelburscha“. Zbrali so si Kraševce in naleteli — hvala Bogu! — na trdo krasko skalo.

Povedano vam bodi, da mi Kraševci se nismo izneverili dobri slovenski stvari, ampak se je oklenili z mladostno unemo in čilimi močmi, a odrekli smo se enkrat za vselej v javnem življenju onim, kojih koristi so našim čisto diametralne.

Izvolili smo si svoja poslance z globokim prepričanjem, da nam bosta koristila povsodi in kolikor v njih močeh. In tam, kjer pojde za splošno korist Slovencev, bosta naša poslance gotovo v prvi vrsti za skupno delovanje. Mi od naših poslancev pa ne zahtevamo, da nam omogočijo prekomorsko tržištev z brinjem, pač pa vsiljujejo magistri okoli „Gorice“, da nje v neznosni temi živeti paja-dasi kupujejo za drag denar puhle fraze iz zmešanih možgan „Norice“. — Sploh pa je Vaša grožnja tako bedasta in diši tako po „Grössenwahn“ in hudobiji, da se sami cmokate glede složnega delovanja v korist in blagor našega ljudstva po svojih farizejskih obrazih.

Denar, ki je delal to pot na Krasu, se je nedvomno stekal iz žepov „Sloginih“ poštenjakov, in oni, ki so se dali podkupiti, so res pravi „Slogasi“, ki nimajo ničesar zgubiti.

Vašo „lepo“ sodbo o Kraševcih si pa dobro zapomnimo, a tudi vi, ker: forsant et haec olim meminisse juvabit!
Kraševce.

DOPISI.

Kopriva, 14. dec. 1901. — Našega g. kaplana Colja jezi, da smo ga malo požgali v „Soci“. V nedeljo 8 t. m. je namreč zaključil propoved v cerkvi s tem, da je trdil, da kar je bilo navedenega o njem v „Soci“ gledé zadnjih volitev, je sama gola laž, in je rotil dotičnega dopisnika, da mora

priiti k njemu v farovž, mu prečitati „Sočo“ in ga prositi odpustanja, ker drugače bi ga on, Colja, smatral se vedno kot lažnjivca. Pa tudi za orglje je omenil občinarjem, da bo treba napraviti denar. Mi naprednjaki smo si pa mislili, da ako se imamo njemu za orglje zahvaliti, potem ni treba nam vinarja žrtvovati za iste.

Kaj ne, g. urednik, kako fletno srednjeveško je diktiranje občanom s propovednice doli, kako se ima ta ali oni njemu ukloniti v političnih zadevah, ali moti se, ker Koprivci niso še vsi tako zaslepljeni, kakor žalibog nekateri. — Posebno pa v nekega mladega posestnika se g. Colja zaletava, ga direktno in indirektno proti sovaščanom ponižuje, češ, da je komaj videl šolo, pa da hoče njemu kot izsolanemu gimnazijcu in bogoslovcu kaj zabavljati. G. Colja, mi napredno misleči Koprivci vsi dobro vemo, kako ste napredovali na gimnaziji in pozneje, saj ste bili kot kaka niča vpostet pri ljudeh in pri vaših predstojnikih, da niti službe vam niso hoteli dati, in še le potem, ko smo Koprivci pri ordinarijatu v Trstu prosili za Vas ter je Vaš oče žugal, da pojedete v finančno službo, so se Vas usmili in poslali v Koprivo. Kaj so takrat Vasi nekateri sečanj priateljeli in pristaši o Vas govorili, vam lahko pozneje povemo. Kar se pa tiče mladega posestnika, naj g. Pepi nikakor ne misli, da ni nobenega drugega naprednjaka v Koprivi, kateri bi sposoben bil poslati kak dopis „Soci“; seveda g. kaplan sodi po svojih pristaših, ker med istimi ni res nobenega, kateri bi bil zmožen za kaj več kakor za lastnorodni podpis, izvzemši gosp. učitelja Sinigoja.

Sedaj še nekaj velevažnega za nas Kraševce, namreč tiste, ki spadamo pod tržasko škofijo, namreč to, da vprašanje, kdo bo tržasko-koperski škof, je rešeno. —

Ali se čudite, kaj ne Kraševci, kako je to mogoče, da smo mi Koprivci prvi zvedeli to, ali se bolj se boste čudili, ko vam povemo, da nijeden drugi ni sedaj škof tržaski nego g. kaplan Colja s sedežem v Koprivi. Ja, dragi moji, tako je, ali vsaj mi napredni Koprivci kakor tudi klerikalni, posebno pa zadnji, ga smatramo kot takega, ker on si prisvoja ravno iste pravice kakor jih ima škof v nekaterih zadevah. Nekateri Koprivci namreč, ne vem kako bi jih imenoval, ker se sami ne vedo, ali so napredni ali klerikalni, hodijo sedaj v postnih adventnih dnevih h g. Colju vprašati, ali bi jim milostno dovolil kuhati mesna jedila, kar istim g. Colja tudi dovoli. Nam kot grešnim naprednjakom se zdi, da ima pravico določiti postne dneve in od istih dispensirati samo škof in sicer vsako leto v svojem pastirskem listu. Torej, kakor vidite, imamo prav mi napredni Koprivci, ako trdimo, da je postal Colja vsaj koprivski škof. Addio, signor Petronio e Flapp! Do svidenja na priznici, g. Colja!
Koprivski naprednjaki.

Cerkno, 14. grudnia. — (Hudoben išče hudobnega). V zadnji št. „Gorice“ zadira se nepoboljšljivi „Hribovec“ iz Cerkna kar vprek na častivredne in spoštovane vaščane ter v svoji blodni fantaziji pogreva že tolikokrat ponesrečno čečkarijo, kažoč s tem duševno svojo nagoto, čeravno si je zbral okoli sebe vso mogočo srtinasto okolico. Jaz bi temu črnemu duhu nikoli ne odgovarjal v časopisu, ker mi ni navada, a ker

se je ta srtana že tolikokrat obregnila ob mojo osebo, dasi mu nisem niti njemu, niti njega „okolici“ učinil najmanje krivice — povem mu, da stojim vsikdar na strani resnice in da me od mojega prepričanja nikdo ne odvrne, — najmanje pa ta nervozna „hribovska“ reva. Da pa bo vedel ta zveč in zvesti njegovi „trabant“, kako trepetam pred zalezujočo me druhaljo, te pozivljem, „uljudni Hribovec“, da se podpišeš s svojim pravim imenom, ter nastopiš v vsej svoji moči proti meni. In da ti ne bodem predolgo na poti v „Sibiriji“, ti svetujem, da se obrneš s pritožbo na mojo prvo oblastnijo, c. kr. šolski svet. Jaz pa bodem prosil istega za disciplinarno preiskavo, a ti bodeš imel priliko v šolskem posloju, v navzočnosti mojih predstojnikov, me uničiti — kar je menda tvoj namen. Jaz pa „grešen prilikavec“ bodem stal brezmočen pred tvojo prejasnostjo in ostrim sodnikom izreče mi smrtno obsodbo na ljubo tebi! Pa jaz imam korajžo. Torej, zli dub, prikaži se!
Iv. Hrast, nadučitelj.

Domache in razne novice.

Leto gre h koncu in treba bo skleniti račune v upravnistvu našega lista. — Da ti računi ne bodo prečni, preslabi, prosimo vse one gg. naročnike, ki kaj dolžujejo, da bi prav kmalu izpolnili svojo dolžnost. Prosimo!!

Razni odjemniki naše tiskarne so slusali naš svet ter so se oglašili z naročili, kar bodo potrebovali za praznike ali novo leto. — Tako naj naredi vsakdo, ne odlašati zadnji dan, ker čudežev ljudje ne znamo delati. Nikjer ne morejo v par dneh vsem ljudem postreči! Kdor torej želi, da bo gofovo postrežen o pravem času, naj se takoj oglasi.

Osebnosti. — Okrajni glavar na Voloskem pl. Scarpa je premeščen v Losenj. Na njegovo mesto pride dr. Alfred vit. Manussi, kateri je pred leti služboval pri glavarstvu na Voloskem ter ostal v dobrem spominu pri prebivalcih tega okraja, dočim Scarpa mrzi Hrvatce.

G. A. Sorč, prov. učitelj - voditelj v Devinu, je imenovan definitivnim učiteljem - voditeljem istotam.

Postni oficijal Artur Massari v Trstu je imenovan vsijim postnim oficijalom.

Diplomi za razstavljalce na grozdni in sadni razstavi v Kasovljah se kmalu ra. pošljejo, kakor nam poročajo od merodajne strani. Toliko naznanje onim ki povprašujejo po njih. Izdelala jih je naša tiskarna tako lepe, da takih v naši deželi še ni bilo.

Pevskemu in glashbenemu društvu v Gorici je daroval preč. gosp. dekan Iv. Nep. Vidmar v Bovcu 200 kron. Živeli posnemovalci!

Klerikalci o volitvi v trgih. — „Norica“ trga po svoji nesramni navadi Tumovo zahvalo svojim volilem! Niti tega ne more pustiti v miru! Saj smo ni pustili „Sloga“, dasi bi imeli mnogo odgovoriti!

Vrhunec nesramnosti pa je dosegla „Norica“ v novico, da se dan pred volitvijo je stala Tumova kandidatura na slabem, ker so hoteli voliti — Oskarja Gabrščka!

Da, res! Kaplan Seljak v Tolminu je dobil nalogo, naj bi skalil vodo vsaj v tem smislu, da bi Tolminci raje volili Oskarja Gabrščka nego dr. Tumo. — Toda Seljak je slabo naletel povsod; kmalu so mu sapo zaprli, da se je revček skril.

Ali niso nesramni ti klerikalci? Kaplan je dobil znani nalog, opravil ni nič, marveč osteli so ga, — zdaj pa taka pisarija v „Norici“! Kako naj se imenuje taka lopovščina?!

Ofer, offer? — Božič in Novo leto sta blizu! Čujemo, da nekateri nunci, ki so sicer

grozno divjali med volitvami, postajajo čudovito „perjazni“. Hudomušneži so jo pogodili tako: „ofer mu diši!“ — Ali ni to čudno? Naprednjake kolnejo, zmerjajo, obrekujejo, proti njim ševajo ljudstvo, podkupujejo volilce, a na vse to bi radi videli naprednjake „pri ofru“, da bi jim ti nanesli svetlih kronic za novo podkupovanje in za nove hujskarije! — Naprednjaki: pamet, pamet!

Iz Bolca je poslal žegnan lažnjivec „Norici“ dopis, ki zasluži, da ga omenimo. — Županu g. M. Jonku podtika v usta besede, katerih nikdar ni izrekel, namreč: „Rad bi držal s „Slogasi“, pa me „Soča“ potopi v zlici vode; „Slogasi“ pa so dobri, ki se nad nasprotnikom ne maščujejo!“ — To laž je napisal oni žegnani pohajč, ki je malo vrst niže grozil z bojkotom „naprednim“ krčmarjem. Taki so tisti dobri ljudje, ki se ne maščujejo! — Gosp. Jonko ni rekel onih besed, saj je trezen mož, ki ve, kje je maščevanje doma. Pozna hribovske prislovico, da: „far odpustanja ne pozna nikdar“. Njegovo sovraštvo spremlja nasprotnika i onkraj groba! „Povsod išči odpustanja, pri farju nikdar!“ pravi druga poslovica, ki je že stara, je torej niso iznašli naprednjaki! — Enako bedasta laž je, da dan pred volitvijo se Andrej Gabršček cel dan ni ganil iz zupanove hiše. Res je, da je bil ondi le popoldne nekaj časa, ali farovski ogleduhi so oblegali hišo dan na dan, da so držali kontrolo, kdo prihaja in odhaja, ter napanjali ušesa za „bogoljubno“ spijonstvo na katoliški podlagi. Taka morala se zdaj uči po farovžih!

Na sodnem stolu. — „Gorica“ igra vedno smešnejšo vlogo, odkar se postavlja v vsaki številki na sodni stol, s katerega meče grom in strelo na naprednjake, jih scli in seveda obsoja. Smejejo se ljudje njenemu sodnemu tonu, ker le predobro vedo, kaki močje stojijo za „Gorico“, torej kateri so tisti, ki izrekajo sodbo nad „Sočo“ in naprednjaki. Gospodom pri „Gorici“ pa seveda dobro de listi pridigarški in sodni ton, ker si s tem pokrivajo svoje kosmate duše ter se tolažijo, da so boljši od drugih, čeprav je obratno resnica. Hinavski brezdomovinci mečejo svoje lastne krivde in pregrehe na ledja drugih, in da morejo grditi svojega bližnjega, si včasih kar na lepem kaj izmislijo, kar pribijejo potem v „Gorici“ za golo resnico. Nato pa hajdi na sodni stol gromet in strele metat na naprednjake! Ko bi močje vedeli, kako se smešijo pri vseh pametnih in zavrednih ljudeh v deželi, nikdar bi se ne spenjali na sodni stol. Sevé tega oni nočejo sprevideti, ker računajo le na politikujoče nuncce, katerim ugaja prav taka politika, ter na nerazsodne ljudi, ki ne smejo čitati drugega nego le „Norico“ in „Prismojenca“.

Ne sodi, da ne boš sojen! Stranka, ki tako sodi, kakor klerikalna, ter ima pri tem prostora za — Klavžarje, taka stranka je že obsojena in ima le še pravico: molčati. — Blamirati kajpada in izpostavljati se javnemu roganju v javnosti, tega ne more nikdo nikomur zabraniti, tudi klerikalcem ne. Torej le na sodni stol, klerikalni pojaci, da bosta roganje in blamaža vedno večja.

Njih dan, njihova zmaga. — Klerikalci so sicer dosegli nepričakovan vspeh ob volitvah, toda ob enem tudi poraz, ki je jako občuten; vljub temu se tolažijo in sami sebi dajejo poguma z naravnost smešnimi glosami o njihovem dnevu in o zmagah. Mi „Gorice“ in nje fanta „P. L.“ ne zavidamo v taki slepoti. Se že strezneta, pa kmalu. — Ljubljanski klerikalci tudi sleparijo svoje „bravce“ (t. j. kostrune), da so dobili goriski bratci — 7 mandatov, liberalci pa le 3, dasi je zmagala „Sloga“ le s — 5 kandidati. Isti listi poročajo tudi, da je na laški strani 9 liberalcev, 1 žid in 1 demokrat! Ta razvrstitev nam je pa res nova. Slišijo pač povsod travo rasti ti ljubeznivi „kavci“.

Posten id all katoliški slopar? — Laški klerikalci so zelo razkačeni, ker je izvoljen v deželni zbor eden — žid. V tej svetli jezi jih podpirajo tudi slovenski „kavci“.

Faon mu ponudi zavetje v svoji vili za nomen-tanskimi vratmi. Čez malo časa so že sedeli na konjih ter, pokrivši si glave s plašči, hiteli proti mestnim vratom. Noč je uprav bledela. Na ulici je bilo že vse živo — znamenje nenavadnega časa. Vojak si posamezno ali pa v malih oddelkih korakali po mestu. Nedaleč od tabora poskoči iznenadoma cesarjev konj, zagledavši mrliča. V tistem hipu se mu zmuzne plašč z glave in vojak, ki je ravnokar korakal mimo njega, spozna vladarja, toda, osupnen po nenadnem srečanju, mu skaže vojaško čast. Jahajoči okrog tabora pretorijancev so čuli burne vsklike na čast Galbu. Polasti se ga strah in trepet.

Rekel je, da vidi pred seboj temo v podobi črnega oblaka in izza tega oblaka so se pojavljala pred njim lica, v katerih je spoznal svojo mater, ženo in brata. Zobje so mu trepetali strahu, a vendar je njegova komedijantovska duša nahajala nekaj mičnega v tem groznem trenutku. Biti vsemogoč vladar zemlje, pa nakrat izgubiti vse, to se mu je zdel krasen predmet za tragedijo. A zvest samemu sebi je igral v njej prvo vlogo do konca. Časih je klical, da hoče umreti, ter klical Spikula, kateri je med vsemi gladijatorji najbolj ubijal ljudi. Časih je deklamoval: »Mači, žena in oče me zovejo v smrt!« Zarki nadeje so se od časa do časa vzbujali v njem, toda bili so prazni, otročji. Vedel je, da prihaja smrt, a ob enem temu ni verjel. Nomentanska vrata najdeje odprta. Jahajoči dalje so šli mimo Ostrijana, kjer je krstil in učil Peter. Ob svitu so bili pri Faonovi vili.

Tam mu oproščenci niso več dalje tajili, da je že čas, da umre. Torej si je dal izkopati grob ter se

vlegel na tla, da so mogli vzeti mero. Pri pogledu na izkopano prst se ga je znovič polastil strah.

Debelo njegovo lice je obledelo, znoj mu je v podobni rosnih kapljic zalival čelo. Jel je omahovati, trdeč z drhtečim, a ob enem z glumaškim glasom, da še ni odbila ura, in na to ponavljati svoje citate. Naposled je prosil, naj ga zažgô. »Kakšen umetnik tu gine!« je ponavljal kakor brez uma.

V tem hipu prihiti Faonov poslanec z naročilom, da je senat že izdal obsodbo in da „parricida“ ima biti kaznovan po starodavnem običaju.

»Kakšen običaj je to?« vpraša Nero z bledimi ustnicami.

»Vrat ti vtaknejo v jarem, pretepo te do smrti, truplo pa vržejo v Tiberio!« odgovori surovo Epafrodit.

Torej odgrne plašč na prsih.

»Že je čas!« reče ter pogleda v nebo.

A on ponovi še enkrat:

»Kakšen umetnik umira!«

V tem hipu se začuje topot konjskih kopit. Centurij na čelu svojih vojakov je že jezdil po Ahenobarbovo glavo.

»Požuri se!« zakličejo oproščenci.

Nero si priloži nož k vratu, toda roka se mu je tresla in videlo se je, da se ne zareže globoko. Med tem mu Epafrodit iznenadoma pritisne roko in nož mu prereže goltanec, Nero pa izbulji strašne, velike in osupnjene oči.

»Prinašam ti življenje!« zakliče centurij vstopivši. »Prepozno!« odgovori Nero s hripavim glasom.

Na to pa doda:

»To je zvestoba!...«

V naslednjem trenutku mu je že smrt pokrila glavo. Kri je iz debelega vratu v črnem curku obilvala cvetke na vrtu. Noge so mu jele kopati zemljo... in umrl je.

Zvesta Akta ga je naslednjega dne zavila v dragoceno Akanino ter sežgala na gromadi, obilno poškopljani z dišavami.

In tako je zibnil Nero, kakor zibne vihar, burja, požar, vojska ali kuga, toda Petrova bazilika vlada še doslej z vaticanskega griča nad mestom in svetom.

Poleg starodavnih kapenskih vrat pa stoji danes mala kapelica z nekoliko že oguljenim napisom: Quo vadis, Domine?

Katoliška cerkev pa uči, da so vsi ljudje med seboj jednaki, da treba celo vse enako ljubiti in ne le — spoštovati. V praksi pa delajo klerikalci drugače! Udri po njem edino zato, ker je slučajno — žid, cesar sam ni kriv. Ne sodijo po zmožnosti ali delih, ampak gledajo na rojstvo! — Po drugi strani pa se zadovoljujejo z defraudantom, s sleparjem, z goljufom, ker je slučajno — krščen. Ali ni čudna taka morala?

Kažipot. — Zadnje oglašje sprejemamo do Božica. — Ako je zapazil kateri naš trgovec ali obrtnik doslej kako napako o svojem podjetju, da je kdo izpuščen itd., naj se takoj oglasi, da se popravi.

Vipavska železnica. — V poskusnem predoru pri Dornbergu se je vdrlo kakih 50.000 kubičnih metrov sveta. Računaje meter po 80 kr. znaša škoda do 40.000 gld.

Silvestrovo. — Moški in ženski zbor ter salonski orkester „Glasbenega in pevškega društva“ se pridno pripravljajo, da oskrbe članom in gostom imenitno zabavo v velikem salonu „pri Jeleni“.

Kobarški kaplan Ciril Vuga je kaj ošabno in strupeno pisaril po farovških listih ter se bahatil: „Kaj nam pa morejo!“ — No v soboto 7. t. m. so ga Kobaridci izplačali. — Naše volilce, ki so se vračali iz Tolmina, je čakala godba, in pozno v noč je vladalo v Kobaridu oduševljeno veselje. Cirileku pa so godli in peli: „Kaj nam pa morejo!“ — Dobro so ga izplačali! — Tudi letošnji „ofer“ bo medel! Škoda! Morda, v slučaju „dobre letine“, bi prinesel „Soči“ kaj na račun onih 500 gld., saj je to dober sinko! Da bi ga!

Dekan v Kobaridu je bil doslej miren mož; poslušal je nasvet rajnega viteškega Jekseta! — Ali dobri nauki rajnega dekana so se razkadili pred ukazi iz Gorice, — in mož se je spustil v volilno bitko in celo v — agitacijo. Celo na Bolško je pošiljal dalje prejete ukaze in rotile, kako naj delajo. V Tolmin je tudi šel 7. t. m. po — blamažo. Zasluzil jo je. Nasi vrli Kobaridci so si to njegovo nastopanje dobro zapomnili, a naj ne misli, da bo žel od njih hvaležnost. — Dobri, mirni ljudje so naši Kobaridci, ali dražiti in izzivati jih pa le ni varno! To naj si zapomni g. dekan Peternel in naj si drži na pameti tudi to, da so bili Kobaridci vajeni... vrliga moža. Jekseta ter da znajo primerjati!

7. kavcev v Kobaridu. — Znani pobit v črni suknji se je hvallil, da je slo 7. t. m. 7. „kavcev“ v Tolmin volit dr. Tonklija, kar znači, da Kobarid ni takošna napredna trdnjava, kakoršno radi slikamo itd. — Od 7 volilcev so sli v Tolmin: dekan, bivši deželni poslanec Lapanja in meznar Slunder; zadnji v resnici nima volilne pravice. Ostali so torej še štirje! — Mesarja Gruntarja so nunci prisilili, ker bi ga sicer bojkotovali in mož se je udal terorizmu, gotovo le sebi v škodo. Nunci so najeli znanega Urha, katera ga Kobaridci radi privoščijo klerikalcem. „Gliha vku“ striha“. Ostaneta edino dva volilca, o katerih duševni vrednosti pa je boljše molčati. — Vkljub vsemu temu se predrzne pobit Ciril Kobaridce sramotiti po umazanih farovških listih! „Ali mu kaj morejo“, bo že utegnili se videti mladi domisljavec!

Izpred sodnje. — V Hruševlju v gostilni Iv. Usaja sta nekaj prerokla Jos. Nemeč in neki Cigoj. Nemeč je starejšega Cigoja vrge ob tla, kjer ga je obdelaval. Na to je prihitel na pomoč sin Cigojev, 16 leten dečko ter je z „britvijo“ Nemeča v levem ledju nevarno poškodoval, da je moral biti 32 dni v bolnišnici. Te dni je stal radi tega mladi Cigoj pred tukajšnjo okrožno sodnijo, katera mu je, vpoštevaje olajševalne okolnosti, prisodila 5 mesecev ječe.

20-letni Al. Jevšek iz Gorice je prišel v navskrižje z nekim svojim tovarišem Antenna, katera je težko telesno poškodoval. Radi tega je dobil Jevšek 5 mesecev ječe.

Svoj čas smo poročali o deklici delavske družine Susičeve, katera je bila zgorela tisti čas, ko je šla mati v Stračice po opravkih. Radi tega je morala nesrečna mati pred sodnijo, katera jej je prisodila 3 dni zapore radi pomanjkanja potrebne pazljivosti.

Iz Sempasa smo prejeli poročilo o prečudni reklamni poslanca Grčca za — drage maše. Dejal je, da tiste navadne maše po 70 kr. ali 1 gld. niso dovolj dobre, ker pri maši nosi le navadni plašč, kateri je predpisan v isti cerkveni dobi. Ako pa se plača vsaj 3 krone, si odene Grčca — črn plašč, in to je „ta pravo“. Tudi je dobro, plačati 60 kr. organistu (Grčca skrbi za svoje agitatorje!) — Ali ni zanimiva ta novica? Grčca je obljubil Vitovljam solo. — Pravijo pa, da je ondi nikdar ne bo, ako jo bo Grčca dajal. — Tako je!

Utonil. — V Prvačini so otroci v nedeljo potiskali male vozove za materijal, katera rabijo pri gradnji vipavske železnice, ter se spenjali po njih. Med otroki je bil tudi 13-letni Alojzij Silič (?), kateri je na mostu čez Vipavo nakrat zgubil ravnotežje ter padel v vodo. Vsi poskušali, rešiti ga, so bili brezuspešni. Tudi trupla niso mogli dobiti.

Na Vitovljah nad Sempasom imajo tudi policijski uro ob 10., ali pri znanem klerikalnem poštenjaku Antonu Marinčiču se je dogodilo 15. t. m. o polnoči to-le:

Anton Marinčič je napravil z Jožefom Pavšičem neko pogodbo v namen... „da le vino poteče“ za zgradbo občinske poti. Podzupana Franca ni bilo. Je naredil „po-

godbo“ brat Anton, da bi le vino teklo, katero bi plačal „palir“ Badalič iz strahu, da bi tista pogodba ne bila veljavna. Pogodba je namreč oddajala po nižji ceni delo Pavšiču in ne Badaliču, ki pot že dela tri leta. Ako bi pa „vino teklo“, bi pogodba ne imela veljave. Čudno, čudno klerikalno postenje!

V papirnici v Podgori so odpustili pretekli teden zopet 60 delavcev iz navedenega vzroka, da ni dela. Dalje je povedalo vodstvo, da tovarne za papir kakor one za celulozo zapre v kratkem za dobo nekaj tednov. Nekaterim odpuščenim delavcem hočejo gledé na zimski čas pomagati s podporami.

Iz Dornberga smo čitali v „Norici“ dolg izbruh tolstega Lovreta Točobrana, ki si ondi tisočake zbira in vodi vse slepe ovčice za nos. Na ostudnosti tega žeganega zabavljača ne bomo odgovarjali! Ta apostol ljubezni sramoti v dopisu domačine na prav podoben način edino zato, ker nočejo plesati po piščalki Lovretovi in njegove Perpetue!

Napaden in ranjen. — V soboto dopoldne je bil 26-letni Jos. Vuga iz Kromberga v gostilni Val. Ravnika, kjer so bili tudi še drugi mladeniči, ki so se končno opil. Vuga se je odstranil, ali ko je stopil iz hiše, sta ga napadla dva mladeniča ter mu prizadela 20 ran na glavi, obrazu, rokah in po životu; ranila sta mu tudi pljuča. Prenesli so ga v tukajšnjo bolnišnico, sodnija pa išče napadalce, katerih Vuga ne pozna.

Nunca je nasmukal. — Nasa vest pod tem naslovom je klerikalce hudo razjezila, gotovo župnika Kranjca v Šmarinah tudi! Kospetno zelje! 600 gld. niso mačkine solze, pa fuč so, fuč! In vse to zakaj? Ker je navihani Piculin zmerjal Andreja Gabrščeka, kar je Kranjcu neizmerno ugajalo. Zato razumemo jezo, katero razliva „Gorica“, kateri se svetujemo, naj si le sama shrani pridigo o morali! Mi pravimo: Ako se da katoliški župnik tako grdo nasmukati radi tega, ker je Piculin udrihal po A. G., ga je takoj zadel prst božji za storjeni greh! In prav je! Naj bi jih le še dosti sledilo!

Da bi bil Piculin naprednjak, to nam ni znano. Vemo pa, kako so se mu dobrikali nunci, da jim je podpisal izjavo za „Gorico“, s katero je potrdil laž za resnico prav po Liguorjanski morali. Res je namreč, da je šel po podbrdskemu župniku radi volitve z onim vozom, kateri je odnesla narasla Bača in pozrla dva človeka. In dasi župnik v Podbrdu vse to dobro ve, je najel Piculina, da mu je podpisal — grdo laž. Piculin jo je tudi podpisal. Ako se župnik ne boji hudiča, čemu se ga bo bal on, ki je napravil že hujših nerodnostij? — In ono lažno izjavo je priobčila „Gorica“! Kaplan Dermastia je bil silno vesel Piculina, da mu je od veselja stiskal roke; in dasi da ga ni objemal. — Zdaj pa ga v „Norici“ proglašajo za naprednjaka! Taka je pač Liguorjanska morala! Da bi jih pes lopnil!

Efektna loterija prostov. gasilnega društva v Radovljici. — Društveni odbor naznanja, da se vrši žrebanje nepreklicno dne 31. decembra t. l., ter opozarja vse p. i. društva in osebe, ki so prevzele razpečevanje srečk, da dopošljejo pravočasno skupiček, ker veljajo po srečkanju le one srečke, ki bodo do 31. decembra opoldne plačane.

Ker so dobilki zares lepi in vrednostni, in ker se je njih število od prvotno določenega roka zdatno pomnožilo, upa si društvo do omenjenega dne razpečati še vse srečke. Zatorej prosimo, naj nihče z zavlačenjem ne oskodi toli koristnega društva, kojega je prireditve loterije stalo ogromni napor.

Izžrebane številke objavile se bodo takoj potom listov in po razpečevalcih.

Bralno društvo „Jubilej“ v Mahlinjah je imelo svoj redni občni zbor dne 15. t. m. in volitev odbora. Izvoljeni so: predsednikom enoglasno gosp. Janko Urdih, podpredsed. g. Andrej Semolič, blag. g. Ivan Legiša, tajnik g. Karol Gabrovec, knjižničar, g. Anton Gruden.

Ciril-Methodov koledar za leto 1902. je kot stenski skladni koledar letos v prvo obelodanil kamniški tiskar Anton Slatnar. — Že poprej smo se uverili o tem, kako je tej novi tiskarni prav zelo mar lepe oblike in pravilnosti v tisku. In v tej sodbi nas potrjuje pričujoči koledar. Na celu nosi Slatnerjev nastenjač krasni podobi sv. Cirila in Metoda. Posneti ste po Jurij Subičevem umotvoru, ki ga vidis v stranskem altarju crkijanske cerkve na Gorenjskem. — Na to je tiskan koledar s svetniškimi imeni v taki čisti slovenščini, kakor je dosedaj nismo brali niti v enem koledarju v naši besedi. S tem je povedano v koledarju pohvalo dovolj. Ta čista slovenščina ustreza uprav namenom družbe sv. Cirila in Metoda, koje slednja izjava hoče tudi po pravilnosti svojih spisov poučevati svoj rod. Pod tem koledarjem besedilom je skladovnik za vsak dan. Skladovniku na desni in levi pa je natisnjena družbina kronika, kakor je do sedaj ni bilo še brati nikjer. V tej kroniki je natančno leto in dan šestnajsterim družbinim velikim skupščinam, ter imena in letnice po družbi do sedaj ustanovljenih zavodov. — Ker je vsak deseti koledarjev izvod družbin dobiček, sežite Slovenci po njem! Ta koledar ni, kakor so časih podobnosti, čednim sobam le za navlako — ta Ciril in Methodov koledar je lep in najlepši sobani v pravi kinč. Naročite si ga in prepričate se resničnosti pričujoče priporočitve. Velja pa K 1.40 in na 12 naročenih koledarjev je eden brezplačen.

Droblj. — Dela za most pri Zdravščini je Soča, narasla po sedanjem deževju, znatno poškodovala ter prizadela skode okoli 1000 K.

Čudno vreme imamo. V Gorici in sploh v nižini dež, v gorah pa sneži. V noči od torka na sredo pa smo doživeli za sedanjč čas nekaj posebnega. Grmelo je in se bliskalo, da so ljudje začudeni gledali, odkod to v sedanjem času.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Začetkom seje 17. t. m. je ministrijski predsednik dr. Körber odgovoril na vprašanje vsenemskih poslancev dr. Barenther, dr. Schalk in tovarišev, da-li je resnična heka izjava krone, in ali je res, da je že vse pripravljeno za državni prevrat in da je dr. Körber v soglasju s krono govoril tisto znano izjavo v zbornici poslancev dne 2. t. m., iz katere je bilo možno sklepati, da nameruje vlada odpraviti konstitucijo? Minister je izjavil, da je po vseh ustavnih načelih izključeno, da bi se krona vlačila v razpravo. Kar se tiče izvajanj v seji dne 2. t. m., je naravno, da imajo zanesljivo podlago, ker sicer ne bi se mogla izgovarjati na takem mestu. Jaz sem v teh izjavanih svojih — je rekel ministrijski predsednik — kakor mislim, podal zvesto sliko sedanjega političnega položaja, kar je bila tudi moja dolžnost in jaz vsprejemam radi tega tudi vso odgovornost na-se.

Zbornica je na to nadaljevala razpravo o vladni predlogi gledé poljedelskih zadrug. Točki 3. in 4. sta se vsprejeli v glavnem taki, kakor jih je predlagal odsek. Istotako so se vsprejele točke 5., 6., 7. in 8. skoraj neizpremenjeno. Točke 9., 10., in 12. vsprejele so se, kakor jih je predlagal odsek. Doprtili so tudi razpravo o točkah 13., 14. in 15.

Mej došlimi spisi je interpelacija posl. Spiničiča in tovarišev do ministrijskega predsednika radi zjednačenja hrvatsko-slovenskega jezika z italijanskim v deželnem zboru mejae grofije istrske.

V razpravi o načrtu zakona tičočem se poljedelskih zadrug, so vsprejeli paragrafi 13., 14., 15., 16. in 17., kakor jih je določil odsek. Ker je zbornica odklonila neki dodatni predlog posl. Iro k § 16., je navstalo mej vsenemci hudo razburjenje. Poslanec Malik je kričal, da se je štetje falsificiralo. Predsednik je v razsrjenem tonu zavrnil ta nepristojni izrek. (Zivahno in trajno gibanje v zbornici).

Zbornica je dagnala razpravo o kmetijskih zadrugah. Žitnik je predlagal, naj bo zadružna organizacija v tistih deželah, kjer nimajo deželnih kulturnih svetov, ločena po narodnosti. Ta predlog, dasi za Stajersko, Korosko in Primorsko največje važnosti, je bil odklonjen. Proti predlogu so glasovali tudi Čehi in Poljaki.

Minister za železnice je odgovoril na neko interpelacijo, da je žel. ministerstvo glede na železniške nesreče l. 1899. prisililo južno železnico na razne odredbe ter da ni potreba, dajati novih navodil južni železnici, ker je ta vstregla vsem zahtevam popolnoma.

V seji 18. t. m. so stavili nekateri češki poslanci predlog, ki nalaga ustanovitev čeških ljudskih šol na Dunaju.

Minister baron Call je odgovoril na Vukovičev interpelacijo, da Lloyd je res nameraval odpraviti jedno tedensko vožnjo do Metkovičev ali je ta namen zopet opustil.

Finančni minister je izjavil, da vlada odklanja predloženi načrt o zboljšanju stanja dijurnistov, ker mu nasprotuje zakon, ki daje prednost vojaškim doslužencem. Voljna pa je, urediti vse potrebno potom naredb, kakor hitro jej državni zbor preskrbi tistih 5½ milijonov kron, ki so v to potrebne.

Pravosodni minister se je izrekel tudi proti nameravanemu urejenju plač praktikanom in avskultantom, ker jih je toliko in bi toliko stalo, da bi preseglo naše denarne moči. — O jej! Dunajski listi so te dni povedali, da sam Rothsild bi moral plačati nad 20 milijonov dohodninskega davka, pa ga vsi Dunajčanje z njim vred plačujejo le — 10 mil. Vlada ve, kje bi lahko dobila denar, pa — se boji, da Rothsild ne zbeži iz Avstrije z vsemi 11 milijardami.

Državni zbor je nastopil včeraj božične počitnice.

Potres v Zagrebu. — V torek so cutili v Zagrebu ob 3. uri pop. valovit potres, posebno na Prilazu in v Frankopanski ulici. Bobnenje strašno, dimniki so se rušili, stropi udirali, ljudstvo je bežalo iz hiš.

Razne vesti. — Iz Petrograda poročajo, da je več ruskih kmetov vrnilo mlekarske stroje, katere so jim poslale nemške tvrdke, z izjavo, da nočejo imeti več posla z njimi. Povod temu koraku je znana krutost Nemecev proti Poljakom v Vresenu. — Turčija nima denarja, zato tudi ne more plačevati svojih uradnikov. Francoski poslanec Constans je moral te dni trjati pri turški vladi denar za Francoze, kateri so v njeni službi, ker niso dobili plače že več mesecev. — Na kolodvoru v Samoboru na Hrvatskem je eksplodiral 14. t. m. kotel lokomotive. Masinist je bil nekoliko poškodovan, od potnikov nihče. — V Lizaboni na Portugalskem so deli v grob te dni živo neko Donno de Garrazo. Našli so jo bili kakor mrtvo v postelji. Ko so jo spuščali v grob, pa je prišla zopet k zavesti, ali se je zmešala in čez par dni res umrla. — Iz Amerike se je vrnilo

pretekli teden v domovino okoli 160 hrvatskih delavcev, ki so delali za morjem kaka 4 leta. — V Švici so izbrali za predsednika republike dr. Jos. Zaupa iz kantona Luzeru. Zaup je bil šef švicarskih poštnih in železnic. — Laski kralj namerava baje na spomlad s soprogo poseliti razne evropske dvore. Najprvo bi šel na Rusko, potem v Nemčijo itd. Na avstrijski dvor baje ne misli. — Nadškof v Brnu Kohn je tožil nekaj političnih nasprotnikov, ki so ga dolžili, da odira svoje uslužbence. Toženi so bili oproščeni, škof pa obsojen na stroške. Kaj nimajo drugega dela škofje nego ljudi odirati in potem tožiti tiste, kateri jim to očitajo? — Spomin na okupacijo Bosne hočejo avstrijski veterani proslaviti na poseben način. Osnoval se je odbor, kateri ima nalogo, poskrbeti, da izleti v l. 1903. kar največ mogoče veteranov, ki so se udeležili okupacije, v Bosno na grobove ondi padlih vojakov. — V nedeljo so osnovali v Brnu Čehi agrarno stranko za Šlezijo. —

O Burli. — V Chesterfieldu je imel lord Rosebery govor, v katerem se je bavil z Buri in vojno v južni Afriki. Potegnil se je za to, da se za južno Afriko izda čim razsežnejša in liberalnejša amnestija ter da se vsem Burum, ki prisegajo zvestobe, podeli vse državljanska prava. Čim hitreje bodo isti postavljeni v pozicijo državljanske odgovornosti, tem bolje bo.

V vsej zgodovini Anglije ga ni izgleda za sedanjjo mrznjo in nenaklonjenost, s katero vsi ostali narodi Evrope gledajo na Anglijo. Ta mrznja vzbuja skrb in je angleška vlada zato v visoki meri odgovorna. Resebery je neugodno kritiziral govore Chamberlainove, katere je imenoval brezaktni, sicer pa je branil odločno nadaljevanje vojne do naravnega zaključka, ki naj bo v redni mirovni pogodbi. Zato ne bi bil govornik gluh za predloga in mirovna pogajanja z izseljeno burako vlado, ki se zbira okolo Krügerja; ali pogajanja z voditelji Burov na bojišču so nemožna, ker isti nimajo nikakih pooblastil. Če tudi o dovoljenju nezavisnosti ne more biti govora, mení vendar govornik, da je sporazumljenje možno po dovoljenju razsežne amnestije. Govornik je zaključil: vsa liberalna stranka je sedaj slobodna od zveze z Irči, ki so se postavili v vrste sovražnikov dežele! Njegove moči so deželi na razpolago. Listi smatrajo ta govor kakor poziv za osnutje nove stranke.

Književnost.

Quo Vadis? — Ta prekrani roman iz dob prvega preganjanja kristijonov pod Neronom končujemo danes. V par prihodnjih številkah podamo v abecednem redu tolmáč vseh latinskih ali grških izrazov in fraz.

Knjiga, posebno lično tiskana, je debela 650 strani in stane zdaj 3 krone, po pošti 30 vin. več. — Razpoložljivi jo bomo najdalje 28. t. m., da se bo lahko kupovala za novoletna darila. — Elegantno vezana knjiga stane 4 K 80 vin.

O „Ruski antologiji“ piše jako laskavo g. Č. (erný Adolf) v „Slov. Prehledu“. Pravi, da smo dobili v tej knjigi antologijo iz ruske poezije, s kakoršno se Čehi ne morejo ponasati. To je ne le zaslužno, marveč tudi izborno delo, katero so tudi pesniki izvršili. Dalje pravi o knjigi, „da preseneča tudi po svoji v resnici salonski opravi; dela tiskarni čilega A. Gabrščeka vso čast“. — Mi pa pristavljamo, da bi se taka knjiga ne prodajala pri nobenem drugem narodu po tako nizki ceni, — 3 kron in da se naše občinstvo ne zanima niti za taka dela, katera občudujejo celo kritiki takega naroda, kakorsen je češki, ki se postavlja na tiskarskem polju pobok velikim narodom! Naše občinstvo čita kritike v časnikih, toda da bi sami kupili knjigo in jo prečitali, — abedne! Rusko antologijo smo tiskali v 1200 eksemplarih, a razprodali do sedaj — čujte in strmite! — celih 68 komadov! Pa naj ima založnik še veselje, zalagati knjige, imeti stroške za tiskarno, plačevati honorarje, da mu knjige trohne v skladišču in ne pride niti do svojega denarja! Ako hočemo Slovenci imeti dobrih knjig, lepo literaturo, naj vsaj premožniši rojaki knjige tudi kupujejo.

„Slovanski Prehled“. — (Izjava pri G. Šimáčku v Pragi, Jeruzalémská ul. 11). Priporočamo to revijo vsakemu Slovincu, ki se zanima za slovanske razmere. Kajti kakor pové že naslov, prinaša ta list poročila o vseh slov. narodih, o njih političnih zadevah, literaturi, gospodarstvu itd. in šteje med svoje sotrudnike najbolj znane in najboljše slovanske publiciste. 3. st. n. pr. prinaša fragmet o hrvatskem pesniku Mažuraniću iz peresa Poljaka Zdziechowskega, konec essaya „zgodovina smerov v ruski družbi v XIX. stol.“ od znanega ruskega filozofa Karčjeva, konec Štefana Radića razprave o Juriju Križaniću kot najpopolnšem predstavitelju slovanske misli; dalje dopise iz Petrograda, Kranjskega, Koroskega, iz življenja Jugoslovancov (o naši univerzi). Tudi med „razgledom“ prinaša poročilo o zvezi slovenskih posojilnic in v rubriki „umetnost in veda“ o „Ruski antologiji“. — Priporočamo „Slov. Prehled“ zlasti Slovincem, ki citajo nemške časnike, da ne bodo verjeli vsega, kar natvežajo ti svojim čitateljem o Slovanih, marveč bodo spoznavali slovanske razmere iz čistega vira. (Stane celoletno K 6.20.)

Po tovarniških cenah!

Praktična božična darila za vsakega:

kožuhovne
ovratnike,
muffe,
rokavice,
nogavice,
Jaeger podobleke

dežnike,

bluse,
predpasnike,
spodnja
krila,
moderce,
srajce,

ruske galoše,

voln. šerpe,
voln. rute,
kravate,
zavratnike,
lovske
nogavice,

pihljače,

otročje
obleke,
čepice,
jopice,
čevlje,
i. t. d.

pri tvrdki J. Zornik, Gosposka ulica št. 7.

Mlin v Prvačini. Frančeškin & Cjan.

Uljudno naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo prevzeli na svoj račun mlin v Prvačini z vsem preskrbljen, da lahko zagotavljamo točno in pošteno postrežbo.

V bližini mlina so tudi potrebni hlevi za živino, koja dovaža žito v mlin.

Svojim rojakom v okolici se prav toplo priporočamo
Frančeškin & Cjan.

Naznanilo.

Podpisani si usoja uljudno naznanjati slavnemu občinstvu in preč. duhovščini, da je otvoril

Novo krojaško delavnico
na Kornu št. 9.

Priporoča se toplo za mnogobrojna naročila Slovincem v mestu in na deželi udani

Franč. Prezelj,
krojaški mojster.

Anton Kuštrin

trgovec

z jedilnim blagom

Gosposka ulica št. 23 (v lastni hiši).

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega „Luka“ po jako nizkih cenah. — V zalogi se dobivajo testenine tvrdke Žnidarskič & Valentič v Ilirski Bistrici; cikorkija in zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda ter moke vseh vrst iz mlinov Jochmann iz Ajdovščine in Majdiča iz Kranja.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kilogr. naprej.

Novo čevljarsko delavnico

je otvoril

COTIČ PETER

v Gosposki ulici št. 14

(tik zaloge pohištva gosp. A. Breščaka).

Sprejema naročila vsakovrstnih čevljev bodisi finega ali navadnega izdelka

po ugodnih cenah.

Urarsko delavnico in popravilnico

ter zalogo ur
vseh vrst in velikostij, kakor žepne, nazične, budilke, ure z nihalom itd. nadalje

šivalne stroje

najnovjših sistemov,

vse po zmernih cenah priporoča

Jakob Šuligoj,

urar

Gosposka ulica št. 25.

Vsako popravo ur jamči jedno leto, šivalne stroje za pet let.

Galoše

prave ruske

za dame in gospode se dobé pri

J. DRUFOVKA v Gorici

Gosposka ulica št. 3.

Naročbam z dežele naj se dodá dolgost čevlja.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blagó za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden, Chevlot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), »Lawn Tennis« i. dr. za ženske obleke.

Priporoča izborna perilo, bombražasto in cvirnasto, katero prejema iz prvih slezkilh tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute, bombražaste in cvirnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike, zapestnice, prsnike, nogovnice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi uzorce, poštnine proste.

Žrebanje nepreklicno

16. januarja 1902.

Loterija za gorka zatočišča

glavni dobitok 60.000 kron
v vrednosti.

Srečke à 1 krono

priporočajo: **G. Gentili, V. A. Jona, Michelstädter & Comp. in A. Pincherle v Gorici.**

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštelja št. 2.

Zaloge v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilnični hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohištva, štedilna ognjišča, peč, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbo. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico
izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. **Mussbaum-a** v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga
najboljšega koroškega Acaion in Brescian-jekla.

Zaloga **Portland in Roman-Cementa**, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.

Gostilna

„Alla città di Gorizia“

v Gosposki ulici št. 19.

toči izvrstna bela in črna vina vseh vrst kakor tudi briscka in vipavska. — Ima izborna kuhinjo, da lahko postreže c. gostom z mrzlimi in gorkimi jedili o vsakem dnevnem času. Pojakom v mestu in na deželi se za obilen obisk najtopleje priporoča udani

Fric Šimenc.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisanim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatulne Most (Česko).

Dobra ura Rem iz niklja fl. 3.75; srebrna ura Rem fl. 5.80; srebrna verižica fl. 1.20; budilnik iz niklja fl. 1.95.

Tvrdka je olikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetlinje iz razstav ter tisoč priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetlinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

Zaščitna znamka: SIRD.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarni v Pragi

pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h. kron 1.40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIRD“ narobe, iz RICHTERJEVE lekarni in vname kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“

v PRAGI.

Elizabethgasse št. 5.

